

Definitioner

Öppna jämförelser – Trygghet och säkerhet 2017

A1. Personskador

Antal sjukhusvårdade (inskrivna på sjukhus minst ett dygn) till följd av oavsiktliga skador (olyckor) per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från Socialstyrelsens patientregister (PAR). Registret innehåller bland annat alla vårdtillfällen där patienten skrivits ut från ett svenskt sjukhus under aktuella år till följd av yttre orsak = olycksfall (V01– X59 enligt ICD 10). En och samma person kan bara förekomma en gång under ett och samma år. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. Antalet vårdtillfällen har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun. Att en person vårdats på sjukhus innebär inte nödvändigtvis att skadan varit svår. I många fall kvarhålls personer, framförallt barn, med relativt lindriga skador för observation. I andra fall syns skadans svårighetsgrad först efter en tid. Den skadade personen hänförs i PAR till sin folkbokföringskommun, oavsett i vilken kommun skadan skett.

A2. Utvecklade bränder i byggnad

Antal utvecklade bränder i byggnad per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister. Registret bygger på de insatsrapporter och händelserapporter som räddningstjänsterna utformar efter varje insats. Registret innehåller bland annat alla insatser som den kommunala räddningstjänsten gjort till brand i byggnad. Med byggnad menas såväl bostäder som allmänna byggnader, industribyggnader mm. Med utvecklad brand avses sådana insatser där det fortfarande brinner när räddningstjänsten anländer eller där branden spridit sig utanför startföremålet. Insatser som tagits bort är:

- Soteld som inte spridit sig
- Startutrymme skorsten med brandspridning till startföremål eller startutrymme
- Självlocknade eller släckta mindre brandtillbud
- Har okänd omfattning eller brandspridning.

Eftersom en del räddningstjänster har gått över till att rapportera händelserapporter med ny förklaring av brandorsak avses med soteld:

- För insatsrapporter: Direkt brandorsak "Soteld"
- För händelserapporter: Objekt som först antändes eller riskerade antändas "Sot eller tjära" och Värmekälla "Lokaleldstad eller värmepanna"

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. För de tio kommunerna i Storstockholms brandförsvår saknas statistik för andra halvåret 2014. För den perioden har istället genomsnittet av andra halvåret 2013 och andra halvåret 2015 använts för de tio kommunerna (Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

A3. Anmälda våldsbrott

Antal anmälda våldsbrott per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från Brottsförebyggande rådets officiella kriminalstatistik. Denna statistik belyser brottsligheten utifrån de brott som anmäls till och handläggs av polis, tull, åklagare, domstol och kriminalvård. Brott som inte anmäls kommer inte med i kriminalstatistiken. Brott som har ägt rum tidigare, men anmälts under redovisningsåret finns med i statistiken, liksom brott som anmälts i Sverige men begåtts utomlands. I mindre omfattning finns även anmälda brott redovisade som i senare utredning inte visar sig vara brott. I brottskategorin våldsbrott ingår "dödligt våld", "försök till mord eller dråp", "misshandel inklusive grov", "våldtäkt inklusive grov", "grov kvinnofridskränkning", "grov fridskränkning", "våld mot tjänsteman" samt "rån inklusive grovt rån". I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016. Antalet anmälda brott har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun.

A4. Anmälda stöld- och tillgreppsbrott

Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från Brottsförebyggande rådets officiella kriminalstatistik. Denna statistik belyser brottsligheten utifrån de brott som anmäls till och handläggs av polis, tull, åklagare, domstol och kriminalvård. Brott som inte anmäls kommer inte med i kriminalstatistiken. Brott som har ägt rum tidigare, men anmälts under redovisningsåret finns med i statistiken, liksom brott som anmälts i Sverige men begåtts utomlands. I mindre omfattning finns även anmälda brott redovisade som i senare utredning inte visar sig vara brott. I brottskategorin stöld- och tillgreppsbrott ingår "stöld, tillgrepp av fordon", "stöld ur och från fordon", "inbrottsstöld", "stöld och snatteri", "stöld av skjutvapen, ammunition och sprängämnen", "övriga stöldbrott (kap. 8) samt "rån inklusive grovt rån". I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016. Antalet anmälda brott har sedan med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun.

A5. Anmälda brott om skadegörelse

Antal anmälda brott om skadegörelse per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från Brottsförebyggande rådets officiella kriminalstatistik. Denna statistik belyser brottsligheten utifrån de brott som anmäls till och handläggs av polis, tull, åklagare, domstol och kriminalvård. Brott som inte anmäls kommer inte med i kriminalstatistiken. Brott som har ägt rum tidigare, men anmälts under redovisningsåret finns med i statistiken, liksom brott som anmälts i Sverige men begåtts utomlands. I mindre omfattning finns även anmälda brott redovisade som i senare utredning inte visar sig vara brott. I brottskategorin brott om skadegörelse ingår "skadegörelse/grov skadegörelse/ påverkan på motorfordon (ej brand), genom brand (även motorfordon), klotter, mot stat, kommun, landsting (ej klotter), annan skadegörelse" samt "mordbrand/grov mordbrand". I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. Antalet anmälda brott har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun.

A6. Otrygghet och oro

Inget nytt data kan presenteras för indikator A6 i årets öppna jämförelse.

A7. Information och utbildning

Antal personer som utbildats av kommunen i att förebygga eller hantera bränder per 1 000 invånare
MSB sammanställer årligen, i samverkan med länsstyrelserna, i vilken omfattning kommunerna tillser att lagen om skydd mot olyckor efterföljs. I uppföljningen för 2016 tillfrågades kommunerna eller kommunalförbunden om hur många personer som utbildats av kommunen i syfte att stärka den enskildes förmåga att förebygga eller hantera bränder. Antalet utbildade har sedan justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun. Observera att indikatorn bygger på data som dels lämnas in av enskilda kommuner, dels av så kallade kommunalförbund eller motsvarande. Alla kommuner som ingår i ett kommunalförbund får samma värde även om det kan finnas skillnader mellan kommunerna.

A8. Samverkan

Samverkar landstinget med kommunen om insatser i väntan på ambulans (IVPA)?

MSB sammanställer årligen, i samverkan med länsstyrelserna, i vilken omfattning kommunerna tillser att lagen om skydd mot olyckor efterföljs. I uppföljningen för 2016 tillfrågades samtliga kommuner eller kommunalförbund om räddningstjänsterna genomför någon form av insats i väntan på ambulans (IVPA). Observera att indikatorn bygger på data som dels lämnas in av enskilda kommuner, dels av så kallade kommunalförbund eller motsvarande. Alla kommuner som ingår i ett kommunalförbund får samma värde även om det kan finnas skillnader mellan kommunerna.

I insatsrapporten redovisade IVPA-insatser (i väntan på ambulans) per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister. Registret bygger på de insatsrapporter och händelserapporter som räddningstjänsterna utformar efter varje insats.

Utöver de insatser som räknas som räddningsinsatser enligt LSO utför räddningstjänsten även det som kallas annat uppdrag i insatsrapporten. Det är oklart i vilken omfattning som andra uppdrag dokumenteras i insatsrapporten. Skälet till det är att det inte finns något dokumenteringskrav enligt LSO och att det för vissa uppdrag krävs en redovisning till landstingen, varför det är osäkert i vilken grad som räddningstjänsten utöver denna redovisning även skriver en insatsrapport.

Rapporteringen om händelse skiljer sig åt mellan insatsrapporten och händelserapporten. Med IVPA-insatser avses därför:

- För insatsrapporten: Annat uppdrag: "I väntan på ambulans" och "Sjukvård under delegation"
- För händelserapporten: Sjukvårdsuppdrag och andra uppdrag: "Hjärtstoppslarm" och "Annat sjukvårdslarm"

I detta mått har de i insats- och händelserapporten (under 2016) redovisade insatserna använts. Antalet insatser har sedan justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun.

A9. Krisberedskap

Varje år frågar MSB om hur krisberedskapsarbetet bedrivs i kommunerna. Datat till indikatorerna är hämtat från kommunernas redovisning avseende året 2016.

Samlingsindikator för samverkan och ledning. Ett poäng för varje "ja-svar" på frågorna nedan. Max 10 poäng

Inom krishanteringsorganisationen finns möjlighet att bedriva:

- operativ ledning
- samverkan
- omvärldsbevakning
- framtagande av lägesbild
- kriskommunikation,
- analys av händelseutvecklingen av en händelse på kort och lång sikt

Lokalerna till krishanteringsorganisationen är utrustade och testade med avseende på:

- elförsörjning, med möjlighet till reservkraftförsörjning, till lokaler, arbetsplatser och tekniska system med en uthållighet om minst en vecka,
- it-försörjning,
- tekniska system för kommunikation och samlad lägesbild (t.ex. via Rakel och WIS)
- tillgång till vatten för hantering av mat och dryck samt för hygien som medger uthållighet om minst en vecka.

Samlingsindikator för geografiskt områdesansvar. Ett poäng för varje "ja-svar" på frågorna nedan. Max 5 poäng.

- Kommunen har tagit initiativ som möjliggör för aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en extraordinär händelse.
- Kommunen är sammankallande för ett samverkansorgan i vilket representanter för kommunen och aktörer involverade i arbetet med att förebygga och hantera extraordinära händelser inom kommunens geografiska område ingår.
- Kommunen har rutiner för att upprätta och förmedla en samlad lägesbild inom kommunens geografiska område avseende extraordinära händelser.
- Kommunen har rutiner för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Det finns rutiner för spridning av information till allmänheten via sociala medier, kommunens webbplats, Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA), kommunens upplysningscentral, informationsnumret 113 13 eller Sveriges Radio P4. Det ska finnas rutiner för minst en av dessa för att ett poäng ska ges.

A10. Risk- och sårbarhetsanalyser

Antal verksamheter som kommunerna angivit att de involveras av kommunens risk- och sårbarhetsanalys

Varje år frågar MSB om hur krisberedskapsarbetet bedrivs i kommunerna. En av frågorna handlar om vilka verksamheter inom kommunen som involverats i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyserna.

De verksamheter som avses är följande:

- Central administration inklusive IT och informationsverksamhet
- Äldreomsorg
- Individ- och familjeomsorg
- Stöd och service till funktionshindrade
- Grund- och gymnasieskola
- Förskola
- Vatten och avlopp
- Samhällsplanering
- Miljö- och hälsoskydd
- Vaghållning
- Renhållning
- Räddningstjänst
- Kommunala bostadsbolag
- Fjärr-/närvarmeförsörjning
- Lokal elförsörjning
- Övriga verksamheter

I måttet på indikator A10 har varje område getts en poäng. Om man således har rapporterat att samtliga verksamheter i frågan involverats i kommunens RSA får man 16 poäng vilket också är maxvärde för indikatorn.

A11. Hjälp vid nödläge

Handläggningstid för räddningstjänst dvs. tid från 112 anropet ankom till första utlarmning. Mediantid i minuter.

Uppgifter om handläggningstid kommer från SOS Alarm. Handläggningstid mäts från det att 112 anropet ankommer larmcentralen till dess första larm går ut till räddningstjänsten. Observera att endast insatser med syfte att rädda liv, egendom och miljö ingår. I denna öppna jämförelse har uppgifter om larmbehandlingstid för perioden 1 juni 2016 till och med 31 maj 2017 använts. Indikatorn är ett medianvärde i minuter.

Responstid för räddningstjänst dvs. tid från när 112 anropet ankom till första resurs är på plats. Mediantid i minuter.

Uppgifter om responstider kommer från SOS Alarm. Med responstid avses tiden från det att 112 anropet ankom till larmcentralen till dess att räddningstjänsten anländer till skadeplatsen. Det kan finnas kvalitetsbrister för responstiderna eftersom tidpunkten för "framme" rapporteras på olika sätt och kan i vissa fall ske långt efter den faktiska framme-tidpunkten. Observera att endast insatser med syfte att rädda liv, egendom och miljö ingår. I denna öppna jämförelse har uppgifter om responstid för perioden 1 juni 2016 till och med 31 maj 2017 använts. Indikatorn är ett medianvärde i minuter.

Handläggningstid för ambulans dvs. tid från 112 anropet ankom till första utlarmning. Mediantid i minuter.

Uppgifter om larmbehandlingstid kommer från SOS Alarm. Handläggningstid mäts från det att 112 anropet ankommer larmcentralen till dess första larm går ut till ambulansen. Observera att endast larm med prioritet 1 tagits med. I denna öppna jämförelse har uppgifter om larmbehandlingstid för perioden 1 juni 2016 till och med 31 maj 2017 använts. Indikatorn är ett medianvärde i minuter.

Responstid för ambulans dvs. tid från när 112 ankom till första resurs är på plats. Mediantid i minuter.

Uppgifter om responstider kommer från SOS Alarm. Med responstid avses tiden från det att 112 anropet ankom till larmcentralen till dess att ambulansen är framme. Det kan finnas kvalitetsbrister för responstiderna eftersom tidpunkten för "framme" rapporteras på olika sätt och kan i vissa fall ske långt efter den faktiska framme-tidpunkten. Observera att endast larm med prioritet 1 tagits med. I denna öppna jämförelse har uppgifter om larmbehandlingstid för perioden 1 juni 2016 till och med 31 maj 2017 använts. Indikatorn är ett medianvärde i minuter.

A12. Jämställdhet

Andel (%) kvinnor som arbetar som brandpersonal i utryckningstjänst

Andel (%) män som arbetar som brandpersonal i utryckningstjänst

MSB sammanställer årligen, i samverkan med länsstyrelserna, i vilken omfattning kommunerna ser till att lagen om skydd mot olyckor efterföljs. Kommunerna eller kommunalförbundet fick ange hur många anställda som i huvudsak tjänstgör som brandmän eller befäl i utryckningstjänst samt hur stor del av dessa som är kvinnor respektive män. Uppgifterna avser år 2016. Observera att indikatorn bygger på data som dels lämnas in av enskilda kommuner, dels av så kallade kommunalförbund eller motsvarande. Alla kommuner som ingår i ett kommunalförbund får samma värde även om det kan finnas skillnader mellan kommunerna.

A13. Samhällets kostnader för olyckor

Samhällets kostnader för olyckor totalt per invånare i kr

Samhällets kostnader för olyckor har tagits fram med metoden cost-of-illness (COI). De kostnader som redovisas är sådana kostnader som uppstår till följd av olyckor, efter att de har inträffat. De nationella siffrorna är beräknade av MSB (Samhällets kostnader för olyckor, MSB340 – december 2011) och indexerade till i år. De har fördelats ut på varje enskild kommun med hjälp av hur många olyckor som inträffar i varje kommun. Antal olyckor har beräknats med hjälp av statistik från MSB:s insatsstatistik (drunkning, bränder, och trafikolyckor), Socialstyrelsens patientregister (fallolyckor, övriga olyckor), Stradas polisrapporterade trafikolyckor och MSB:s dödsbrandsstatistik (bränder). Kostnaden har sedan justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun. Metoden är närmare beskriven i Öppna jämförelser 2012.

Temaindikatorer

Följande mått är temaindikatorer i årets öppna jämförelse

T1. Bostadsbränder

Antal bränder i bostad per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister. Registret bygger på de insatsrapporter och händelserapporter som räddningstjänsterna utformar efter varje insats. Registret innehåller bland annat alla insatser som den kommunala räddningstjänsten gjort till brand i bostad. Med bostad menas villa, flerbostadshus, rad-, par- eller kedjehus, fritidshus samt andra boendeformer inklusive åldringsvård.

Eftersom en del räddningstjänster har gått över till att rapportera händelserapporter med ny indelning av verksamheter avses därmed:

- För insatsrapporter: Objektstyperna "Flerbostadshus", "Rad-/par-/kedjehus", "Villa", "Fritidshus", "Åldringsvård" samt "Elevhem/studenthem"
- För händelserapporter: Verksamheterna "Vanligt boende", "Seniorboende", "Trygghetsboende", "Elev- eller studentboende (inte gemensamhetsboende)", "Gemensamhetsboende", "Särskilt boende, behovsprövat enligt lag" samt "Annat boende"

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. För de tio kommunerna i Storstockholms brandförsvär saknas statistik för andra halvåret 2014. För den perioden har istället genomsnittet av andra halvåret 2013 och andra halvåret 2015 använts för de tio kommunerna (Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

Antal bränder i småhus per 1 000 lägenheter

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister samt SCB:s bostadsbestånd.

Med småhus avses enligt SCB friliggande en- och tvåbostadshus samt par-, rad- och kedjehus (exklusive fritidshus). Räddningsinsatserna avser de insatser till brand i bostad som skett till villa samt rad-, par- eller kedjehus (samma för insatsrapporter och händelserapporter).

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. För de tio kommunerna i Storstockholms brandförsvär saknas statistik för andra halvåret 2014. För den perioden har istället genomsnittet av andra halvåret 2013 och andra halvåret 2015 använts för de tio kommunerna (Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om bostadsbeståndet i respektive kommun för redovisning per 1 000 lägenheter. (Källa: SCB, "Antal lägenheter efter region och hustyp (inklusive specialbostäder). År 2013 – 2016".)

Antal bränder i flerbostadshus per 1 000 lägenheter

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister samt SCB:s bostadsbestånd.

Med flerbostadshus avses enligt SCB bostadsbyggnader innehållande tre eller flera lägenheter inklusive loftgångshus. Räddningsinsatserna avser de insatser till brand i bostad som skett till flerbostadshus (samma för insatsrapporter och händelserapporter).

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. För de tio kommunerna i Storstockholms brandförsvär saknas statistik för andra halvåret 2014. För den perioden har istället genomsnittet av andra halvåret 2013 och andra halvåret 2015 använts för de tio kommunerna (Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om bostadsbeståndet i respektive kommun för redovisning per 1 000 lägenheter. (Källa: SCB, "Antal lägenheter efter region och hustyp (inklusive specialbostäder). År 2013 – 2016".)

Antal bränder i bostad med brandorsak soteld per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister. Räddningsinsatserna avser de insatser till brand i bostad där brandorsaken har bedömts vara soteld. Eftersom en del räddningstjänster har gått över till att rapportera händelserapporter med ny förklaring av brandorsak avses därmed:

- För insatsrapporter: Direkt brandorsak "Soteld"
- För händelserapporter: Objekt som först antändes eller riskerade antändas "Sot eller tjära" och Värmekälla "Lokaleldstad eller värmepanna"

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. För de tio kommunerna i Storstockholms brandförsvär saknas statistik för andra halvåret 2014. För den perioden har istället genomsnittet av andra halvåret 2013 och andra halvåret 2015 använts för de tio kommunerna (Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

Antal bränder i bostad med brandorsak spis per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister. Räddningsinsatserna avser de insatser till brand i bostad där brandorsaken har bedömts vara spis. Eftersom en del räddningstjänster har gått över till att rapportera händelserapporter med ny förklaring av brandorsak avses därmed:

- För insatsrapporter: Direkt brandorsak "Glömd spis"
- För händelserapporter: Förmodad huvudorsak "Mänsklig handling (eller utebliven handling)", Bedömning av avsikt "Händelsen förmodas vara en oavsiktlig följd av handlingen (eller den uteblivna handlingen)" och Värmekälla "Spisplatta eller häll"

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. För de tio kommunerna i Storstockholms brandförsvär saknas statistik för andra halvåret 2014. För den perioden har istället genomsnittet av andra halvåret 2013 och andra halvåret 2015 använts för de tio kommunerna (Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

Antal utvecklade bränder i bostad per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister. Registret bygger på de insatsrapporter och händelserapporter som räddningstjänsterna utformar efter varje insats. Registret innehåller bland annat alla insatser som den kommunala räddningstjänsten gjort till brand i bostad. Med bostad menas villa, flerbostadshus, rad-, par- eller kedjehus, fritidshus samt andra boendeformer inklusive åldringsvård.

Eftersom en del räddningstjänster har gått över till att rapportera händelserapporter med ny indelning av verksamheter avses därmed:

- För insatsrapporter: Objektstyperna "Flerbostadshus", "Rad-/par-/kedjehus", "Villa", "Fritidshus", "Åldringsvård" samt "Elevhem/studenthem"
- För händelserapporter: Verksamheterna "Vanligt boende", "Seniorboende", "Trygghetsboende", "Elev- eller studentboende (inte gemensamhetsboende)", "Gemensamhetsboende", "Särskilt boende, behovsprövat enligt lag" samt "Annat boende"

Med utvecklad brand avses sådana insatser där det fortfarande brinner när räddningstjänsten anländer eller där branden spridit sig utanför startföremålet. Insatser som tagits bort är:

- Soteld som inte spridit sig
- Startutrymme skorsten med brandspridning till startföremål eller startutrymme
- Självlocknade eller släckta mindre brandtillbud
- Har okänd omfattning eller brandspridning.

Eftersom en del räddningstjänster har gått över till att rapportera händelserapporter med ny förklaring av brandorsak avses med soteld:

- För insatsrapporter: Direkt brandorsak "Soteld"
- För händelserapporter: Objekt som först antändes eller riskerade antändas "Sot eller tjära" och Värmekälla "Lokaleldstad eller värmepanna"

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. För de tio kommunerna i Storstockholms brandförsvaret saknas statistik för andra halvåret 2014. För den perioden har istället genomsnittet av andra halvåret 2013 och andra halvåret 2015 använts för de tio kommunerna (Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

Antal utvecklade bränder i småhus per 1 000 lägenheter

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister samt SCB:s bostadsbestånd.

Med utvecklad brand avses sådana insatser där det fortfarande brinner när räddningstjänsten anländer eller där branden spridit sig utanför startföremålet. Insatser som tagits bort är:

- Soteld som inte spridit sig
- Startutrymme skorsten med brandspridning till startföremål eller startutrymme
- Självlocknade eller släckta mindre brandtillbud
- Har okänd omfattning eller brandspridning.

Eftersom en del räddningstjänster har gått över till att rapportera händelserapporter med ny förklaring av brandorsak avses med soteld:

- För insatsrapporter: Direkt brandorsak "Soteld"
- För händelserapporter: Objekt som först antändes eller riskerade antändas "Sot eller tjära" och Värmekälla "Lokaleldstad eller värmepanna"

Med småhus avses enligt SCB friliggande en- och tvåbostadshus samt par-, rad- och kedjehus (exklusive fritidshus). Räddningsinsatserna avser de insatser till brand i bostad som skett till villa samt rad-, par- eller kedjehus (samma för insatsrapporter och händelserapporter).

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. För de tio kommunerna i Storstockholms brandförsvaret saknas statistik för andra halvåret 2014. För den perioden har istället genomsnittet av andra halvåret 2013 och andra halvåret 2015 använts för de tio kommunerna (Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om bostadsbeståndet i respektive kommun för redovisning per 1 000 lägenheter. (Källa: SCB, "Antal lägenheter efter region och hustyp (inklusive specialbostäder). År 2013 – 2016".)

Antal utvecklade bränder i flerbostadshus per 1 000 lägenheter

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister samt SCB:s bostadsbestånd.

Med utvecklad brand avses sådana insatser där det fortfarande brinner när räddningstjänsten anländer eller där branden spridit sig utanför startföremålet. Insatser som tagits bort är:

- Soteld som inte spridit sig
- Startutrymme skorsten med brandspridning till startföremål eller startutrymme
- Självslucknade eller släckta mindre brandtillbud
- Har okänd omfattning eller brandspridning.

Eftersom en del räddningstjänster har gått över till att rapportera händelserapporter med ny förklaring av brandorsak avses med soteld:

- För insatsrapporter: Direkt brandorsak "Soteld"
- För händelserapporter: Objekt som först antändes eller riskerade antändas "Sot eller tjära" och Värmekälla "Lokaleldstad eller värmepanna"

Med flerbostadshus avses enligt SCB bostadsbyggnader innehållande tre eller flera lägenheter inklusive loftgångshus. Räddningsinsatserna avser de insatser till brand i bostad som skett till flerbostadshus (samma för insatsrapporter och händelserapporter).

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2014 till 2016 använts. För de tio kommunerna i Storstockholms brandförsvaret saknas statistik för andra halvåret 2014. För den perioden har istället genomsnittet av andra halvåret 2013 och andra halvåret 2015 använts för de tio kommunerna (Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om bostadsbeståndet i respektive kommun för redovisning per 1 000 lägenheter. (Källa: SCB, "Antal lägenheter efter region och hustyp (inklusive specialbostäder). År 2013 – 2016".)

T2. Individanpassat brandskydd

Kommunen arbetar med individanpassat brandskydd, riktade kommunikationsinsatser eller kampanjen Aktiv mot brand i syfte att förbättra brandskyddet för privatpersoner

MSB sammanställer årligen, i samverkan med länsstyrelserna, i vilken omfattning kommunerna tillser att lagen om skydd mot olyckor efterföljs. I uppföljningen för 2016 tillfrågades samtliga kommuner eller kommunalförbund om kommunen arbetar med någon/några av områden "Individanpassat brandskydd", "Riktade kommunikationsinsatser" eller "Kampanjen Aktiv mot brand" i syfte att förbättra brandskyddet för privatpersoner. Flera svarsalternativ var möjliga. Kommunen har fått Ja om något av de tre områdena har besvarats med Ja.

Observera att indikatorn bygger på data som dels lämnas in av enskilda kommuner, dels av så kallade kommunalförbund eller motsvarande. Alla kommuner som ingår i ett kommunalförbund får samma värde även om det kan finnas skillnader mellan kommunerna.

T3. Aktörer som arbetar med att individanpassa brandskyddet hos personer som har en förhöjd risk att drabbas av brand

Uppgifterna kommer från en studie som Karlstads universitet utförde 2016 på uppdrag av MSB, med syfte att kartlägga hur Sveriges kommuner arbetar med individanpassat brandskydd. (Gustavsson J, Jönsson M. (2017). Personalen kommer och går, systematiken består? MSB1066 – januari 2017.)

Räddningstjänsten arbetar i kommunen med att individanpassa brandskyddet hos personer som har en förhöjd risk att drabbas av brand

Avser de kommuner som har svarat ja för "Räddningstjänst" på frågan "Vilka aktörer arbetar med att individanpassa brandskyddet hos personer som har en förhöjd risk att drabbas av brand i er kommun?"

Kommunala och privata fastighetsbolag arbetar i kommunen med att individanpassa brandskyddet hos personer som har en förhöjd risk att drabbas av brand

Avser de kommuner som har svarat ja för "Kommunala fastighetsbolag" eller "Privata fastighetsbolag" på frågan "Vilka aktörer arbetar med att individanpassa brandskyddet hos personer som har en förhöjd risk att drabbas av brand i er kommun?"

Kommunala och privata vårdgivare arbetar i kommunen med att individanpassa brandskyddet hos personer som har en förhöjd risk att drabbas av brand

Avser de kommuner som har svarat ja för "Vård- och omsorgsförvaltning (eller liknande)", "Socialförvaltning (eller liknande)", "Privata vårdgivare" eller "Assistansföretag" på frågan "Vilka aktörer arbetar med att individanpassa brandskyddet hos personer som har en förhöjd risk att drabbas av brand i er kommun?"

Modellberäknade värden

Kommunerna skiljer sig åt vad gäller lokala förhållanden som geografi, demografi, och socioekonomiska faktorer. Dessa förhållanden påverkar de faktiska utfallen av personskador, utvecklade bränder i byggnad, våldsbrott och stöld- och tillgreppsbrott. Därför redovisas även modellberäknade värden för dessa utfall, som ska tolkas som det utfall kommunen borde ha med hänsyn till lokala förhållanden. De modellberäknade värdena har tagits fram med hjälp av statistiska regressionsanalyser där faktiska utfall har jämförts med variabler för lokala förhållanden. Kommunerna har klassificerats efter om de har fler eller färre faktiska olyckor och brott än de modellberäknade. Klassificeringen beror på om det faktiska värdet ligger utanför 97,5-procentiga konfidensintervall, vilka uttrycker osäkerheten som finns i beräkningen. Om det faktiska värdet inte ligger utanför konfidensintervallet anses kommunen ha lika många olyckor och brott som modellberäknat. Metoden för att ta fram de modellberäknade värdena beskrivs närmare i Räddningsverkets rapport "Bränder och lokala förhållanden – Modellberäknade värde för kommuner", NCO 2008:11, 199–197/08.

Trendvärden

Trendvärden har beräknats genom att jämföra det genomsnittliga utfallet för de senaste tre åren med det genomsnittliga utfallet för år 2004–2006. Detta görs för indikatorerna A1 Personskador, A2 Utvecklade bränder i byggnad, A3 Anmälda våldsbrott och A4 Anmälda stöld- och tillgreppsbrott. Utfallen varierar mellan åren och detta gäller speciellt för små kommuner. Med hjälp av regressionsanalyser har en linjär trend skattats för varje indikator och kommun. Om den linjära trenden inte är statistiskt signifikant, dvs. om osäkerheten är så stor att någon trend inte går att urskilja, markeras den procentuella förändringen med en stjärna. Tolkningen av stjärnan är således att variationen mellan åren är så stor att det inte går att säga med statistisk säkerhet om olyckorna och brotten har ökat eller minskat.

Sammanvägt värde – metoder

Det sammanvägda värdet är beräknat genom sammanvägning av de i rapporten redovisade faktiska utfallen för indikatorerna A1 Personskador, A2 Utvecklade bränder i byggnad, A3 Anmälda våldsbrott och A4 Anmälda stöld- och tillgreppsbrott. Det sammanvägda värdet har tagits fram mot bakgrund av ett önskemål om att få en samlad bild av utfallen i respektive kommun. Det är viktigt att påpeka att bakom det sammanvägda värdet kan dölja sig såväl höga som låga värden på de faktiska utfallsindikatorerna. Det sammanvägda värdet gör inte anspråk på att ge en helhetsbild av måluppfyllelsen i kommunernas verksamhet, men det ger en indikation på utfallet i kommunerna. I det presenterade sammanvägda värdet tas heller ingen hänsyn till de olika lokala förhållandena för kommunerna.

De fyra indikatorer som ingår i det sammanfattande värdet har standardiserats för att vara jämförbara. Den kommun som har det högsta värdet för respektive indikator tilldelas värdet 100. De andra kommunerna får värden som motsvarar deras utfall i procent av den med lägst antal olyckor eller brott. En kommun med dubbelt så många olyckor eller brott som den bästa får således värdet 50.

I årets sammanvägda värde har följande vikter för indikatorerna använts.

- A1 Personskador 40 %
- A2 Utvecklade bränder i byggnad 10 %
- A3 Anmälda våldsbrott 40 %
- A4 Anmälda stöld- och tillgreppsbrott 10 %.

Vikterna har valts utifrån den samhällsekonomiska kostnaden som uppstår till följd av olyckor. I samhällets kostnader som ingår både direkta personskador och egendomsskador, och indirekta kostnader till följd av förlorad arbetstid, sjukvårdskostnader, administrationskostnader mm (se MSB, 2011, Samhällets kostnader för olyckor, nr. 340).

I indexet finns två indikatorer som är förknippade med olyckor: A1 Personskador och A2 Utvecklade bränder i byggnad. Summerar man samtliga personskador erhålls beloppet 49,7 miljarder kronor, vilket kan associeras med indikatorn A1 Personskador. Ett monetärt värde för indikatorn A2 Utvecklade bränder i byggnad erhålls genom att dra av brändernas personskador från brändernas totalskador, vilket ger 5,5 miljarder kronor. Det betyder med andra ord att det inte känns rimligt att sätta lika vikter för A1 och A2. Eftersom det endast finns en undersökning gjord och eftersom siffrorna är från endast ett år, 2005, har vikterna 40 procent för A1 och 10 procent för A2 valts.

Vad gäller samhällsekonomiska kostnadsstudier för brottslighet finns en del studier gjorda i Sverige, men de gäller enstaka brottskoder eller brottsoffer och gör det inte möjligt att jämföra samtliga våldsbrott med andra brott såsom stöld- och tillgreppsbrott som är det intressanta här. Däremot finns en brittisk studie (Home Office, 2005, "The economic and social costs of crime against individuals and households") som redovisade beräkningar per brott. Om de brittiska värden

omräknas till en svensk fördelning av brottsligheten finner man att våldsbrotten står för en kostnadsandel om 77 procent och stöld- och tillgreppsbrott för 23 procent, vilket betyder att det inte är rimligt att använda lika vikter. Det resonemanget stöds av liknande beräkningar som har gjorts med hjälp av en amerikansk cost-of-illness-studie om kostnader för brott (Cohen, 2000, "Measuring the Costs and Benefits of Crime and Justice", Criminal Justice). Resultatet av den beräkningen är att våldsbrottens andel är ca 91 procent och stöld- och tillgreppsbrottens 9 procent. Utifrån de brittiska och amerikanska resultaten har vikterna 40 procent för A3 och 10 procent för A4 valts. Vilka vikter som tilldelas en viss indikator kan alltid diskuteras och självklart leder en förändring av vikterna till att resultaten förändras. I rapporten redovisas enbart det sammanvägda värdet i form av kommunens placering i förhållande till alla andra kommuner. Det ska också nämnas att det finns ett flertal metoder att beräkna sammanvägda värden (index) på och att metoderna ger lite olika resultat.

Kommungrupper

Här nedan redovisas de nio grupperna som ingår i indelningen 2017 med antal kommuner som ingår i respektive grupp och en kort beskrivning:

Storstäder och storstadsnära kommuner

A1. Storstäder (3 kommuner)

Kommuner med minst 200 000 invånare varav minst 200 000 i den största tätorten.

A2. Pendlingskommun nära storstad (43 kommuner)

Kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.

Större städer och kommuner nära större stad

B3. Större stad (21 kommuner)

Kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.

B4. Pendlingskommun nära större stad (52 kommuner)

Kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad.

B5. Lågpendlingskommun nära större stad (35 kommuner)

Kommuner där mindre än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad.

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

C6. Mindre stad/tätort (29 kommuner)

Kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten.

C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort (52 kommuner)

Kommuner där minst 30 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i annan mindre ort och/eller där minst 30 procent av den sysselsatta dagbefolkningen bor i annan kommun.

C8. Landsbygdskommun (40 kommuner)

Kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30 procent).

C9. Landsbygdskommun med besöksnäring (15 kommuner)

Landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, dvs antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/ hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.